Dosarul Nr. 2ac-198/2023 jud. Romanaș Alexandra
(2-221157189-02-2ac-08122023)

D E C I Z I E

16 noiembrie 2023 mun. Chișinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău,

În componență:
Președintele ședinței, judecătorul: Secrieru Ion
Judecătorii: Anton Marina și Cotorobai Vitalie

Grefier: Jumiga Tamara

examinând în ședință publică în ordine de apel, apelul declarat de SC „Ast-Stil" SRL, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de „Santehcomplect" SRL împotriva SC „Ast-Stil" SRL cu privire la încasarea datoriei de plată rezultată din contractul de vînzare-cumpărare a bunurilor /mărfurilor/, încasarea penalității și compensarea cheltuielilor de judecată, împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei (sediul central) din 28 noiembrie 2022 și hotărîrii suplimentară din 08 decembrie 2022 prin care acțiunea a fost admisă, după expunerea esenței cauzei de către judecătorul-raportor Secrieru Ion,-

c o n s t a t ă :

Pretențiile reclamantului:

1. La 08 august 2022, SRL "Santehcomplect" a depus cerere de chemare în judecată către SRL "Ast-Stil", solicitând încasarea sumei de 26 773, 37 lei cu titlu de datorie și a sumei de 27 808, 05 lei cu titlu de penalitate contractuală, precum și compensarea cheltuielilor de judecată și anume a taxei de stat achitată la inițierea procesului în sumă de 1 637, 44 lei și a cheltuielilor suportate pentru asistență juridică în sumă de 3 000 lei.

2. În motivarea acțiunii s-a indicat că, în baza contractului de vânzare-cumpărare a bunurilor/mărfurilor nr. 100721 din 10 iulie 2021 și a facturilor fiscale, SRL "Santehcomplect" i-a livrat SRL "Ast-Stil" marfă, care a fost achitată doar parțial, or, conform actului de verificare dintre părți, pârâta înregistrează o datorie în mărime de 26 773, 37 lei.

3. Suplimentar, reclamanta a indicat că conform pct. 4.1 din contractul de vânzare-cumpărare a bunurilor/mărfurilor nr. 100721 din 10 iulie 2021, în cazul nerespectării termenului de achitare stipulate în pct. 3.2, cumpărătorul va achita vânzătorului penalitate pentru întârziere în mărime de 0,3% din suma datorată pentru fiecare zi de întârziere. Astfel, suma penalității constituie 27 808, 05 lei.

4. De asemenea, reclamanta a remarcat că la 14 iunie 2022, a expediat în adresa pârâtei o reclamație cu privire la datoria existentă, care a fost recepționată la 04 iulie 2022, însă toate căile de soluționare pe cale amiabilă au eșuat, fapt care a determinat-o să înainteze prezenta acțiune.

Aprecierea primei instanțe:

5. Prin hotărârea Judecătoriei Orhei (sediul central) din 28 noiembrie 2022, cererea de chemare în judecată depusă de SRL ”Santehcomplect” a fost admisă, și s-au încasat din contul SRL ”Ast-Stil” în beneficiul SRL ”Santehcomplect”: - datoria contractuală în sumă de 26 773, 37 lei; - penalitatea contractuală în sumă de 27 808, 05 lei și; cheltuielile de judecată suportate la achitarea taxei de stat, în sumă de 1 637, 44 lei.

6. Prin hotărârea suplimentară a Judecătoriei Orhei (sediul central) din 08 decembrie 2022, s-au încasat din contul SRL ”Ast-Stil” în beneficiul SRL ”Santehcomplect”, cheltuielile de judecată suportate la achitarea asistenței juridice, în sumă de 3 000 lei.

Argumentele apelantului:

7. La 20 decembrie 2022, SRL ”Ast-Stil” a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei (sediul central) din 28 noiembrie 2022, iar la 25 aprilie 2023 a fost înregistrată cererea de apel motivată, prin care s-a solicitat, casarea parțială a hotărârii primei instanțe, în partea în care s-a dispus încasarea penalității și, respectiv, emiterea în acest sens a unei noi hotărâri prin care pretențiile date să fie respinse.

8. În motivarea apelului s-a indicat că, relațiile contractuale între părți sau stabilit în baza contractului de vânzare-cumpărare a bunurilor/mărfurilor nr. 100721 din 10 iulie 2021, iar ca obiect a servit livrarea mărfurilor de către intimat spre realizare.

9. La caz, apelanta consideră că prima instanță nu a luat în calcul că intimata nu a reacționat la scrisoarea nr. 17 din 05 iulie 2022 (se anexează la dosar) în privința returului mărfii în sumă de 12 000 lei, în legătură că nu se vinde din cauza situației create în Republica Moldova în privința pandemiei, suspendarea temporară a întreprinderii, situației excepționale, care a adus la scăderea bruscă a cererii și ofertei la materiale livrate spre realizare de către SRL „Santehcomplect”.

10. Mai mult ca atât, apelanta a remarcat că prima instanță a ignorat cerința SC „Ast-Stil” SRL cu privire la amânării ședinței de judecată, pentru a perfecta un act de decontări reciproce pentru a stabili de facto existența mărfii nerealizate în sumă de 12 000 lei.

11. În context, făcând referire la prevederile act. 947 alin (5) din Codul civil, conform căruia debitorul nu este obligat să plătească penalitate în cazul în care neexecutarea obligației este justificată, apelanta a menționat că SRL „Santehcomplect” a purces nejustificat la calcularea penalităților pentru marfa livrată spre realizare, astfel obținând o îmbogățire nejustificată, care contravine art. 1979 din Codul civil.

Termenul legal de declarare a apelului:

12. În conformitate cu prevederile art. 362 alin.(1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

13. Astfel, având în vedere că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Orhei (sediul central) a fost pronunțat la 28 noiembrie 2022, iar cererea de apel a fost depusă la 20 decembrie 2022, Colegiul civil constată că cererea de apel a fost declarată în termen legal.

Argumentele părților în ședința instanței de apel:

14. În ședința de judecată, reprezentantul apelantei SRL ”Ast-Stil” – avocatul Ciolac Petru, a susținut argumentele de fapt și normele de drept expuse în cererea de apel, și a solicitat admiterea apelului declarat precum a fost formulat.

15. Reprezentantul intimatei SRL „Santehcomplect” – avocatul Hriplivaia Valentina, a solicitat respingerea cererii de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

Aprecierea instanței de apel:

16. Ascultând explicațiile participanților la proces, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma materialelor din dosar în raport cu prevederile legislației aplicabile la caz, Colegiul civil consideră că apelul declarat este neîntemeiat și urmează a fi respins din următoarele considerente.

17. Potrivit art. 385 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe.

18. De asemenea, conform prevederilor art. 118 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sunt

determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

19. Articolul 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă, statuează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

20. În temeiul art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

21. În conformitate cu prevederile art. 373 alin. (1), (2) și (5) din Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

22. Din conținutul celor relatate, Colegiul civil reține că sarcina instanței de apel derivă din dispozițiile art. 373 alin. (1), (2) și (5) din Codul de procedură civilă, în condițiile în care instanța de fond a soluționat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acțiunii în raport cu concluziile reținute de către aceasta.

23. Instanța de apel mai menționează că art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de a-și argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent și unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare și dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în fața eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

24. În cadrul examinării cauzei s-a stabilit că, la 10 iulie 2021, între SRL ”Santehcomplect”, în calitate de vânzător și SRL ”Ast-Stil”, în calitate de cumpărător, a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr. 100721, obiect al căruia constituie transmiterea de către Vânzător, în proprietatea Cumpărătorului a bunului (bunurilor) specificate în comanda și/sau factura fiscală și obligația Cumpărătorului de a recepționa bunul (bunurile) și a achita prețul acestuia în

mărimea și termenul convenit, iar nerespectarea termenului de achitare, fără acordul vânzătorului, oferă dreptul Vânzătorului de a pretinde și a obține de la Cumpărător o penalitate de întârziere zilnică din suma datorată stabilită în prezentul contract.

25. Astfel, invocând că potrivit actului de verificare dintre părți, SRL ”Ast-Stil” înregistrează o datorie în mărime de 26 773, 37 lei, SRL ”Santehcomplect” a depus prezenta cerere de chemare în judecată solicitând încasarea de la SRL ”Ast-Stil”, a sumei de 26 773, 37 lei cu titlu de datorie și a sumei de 27 808, 05 lei cu titlu de penalitate contractuală, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

26. Fiind învestită cu soluționarea cauzei în fond, prin hotărârea din 28 noiembrie 2022, Judecătoria Orhei (sediul central), a admis cererea de chemare în judecată depusă de SRL ”Santehcomplect” și a încasat din contul SRL ”Ast-Stil” în beneficiul SRL ”Santehcomplect”: - datoria contractuală în sumă de 26 773, 37 lei; - penalitatea contractuală în sumă de 27 808, 05 lei și; cheltuielile de judecată suportate la achitarea taxei de stat, în sumă de 1 637, 44 lei, iar prin hotărârea suplimentară din 08 decembrie 2022, a încasat din contul SRL ”Ast-Stil” în beneficiul SRL ”Santehcomplect”, cheltuielile de judecată suportate la achitarea asistenței juridice, în sumă de 3 000 lei.

27. **Colegiul civil** menționează că, hotărârea primei instanțe se contestă de către SRL ”Ast-Stil” doar în partea încasării din contul acesteia a penalității, astfel, instanța de apel va verifica legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe în limita apelului declarat.

28. Cu referire la prevederile legislației în vigoare aplicabile speței în cauză, instanța de apel menționează că, potrivit art. 947 alin. (1) din Codul civil, clauza penală (penalitatea) este o prevedere contractuală prin care părțile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligației, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate).

29. În context, potrivit pct. 3.2 din contract, părțile au prevăzut că, Cumpărătorul va achita prețul bunurilor, sau va prezenta actele care confirmă achitarea bunului, în cazul achitării prin transfer bancar, în termen de 30 zile calendaristice din momentul predării/primirii mărfii. În caz de neachitare în termenul stabilit, Cumpărătorul va fi pus în întârziere potrivit art. 617 Cod civil.

30. Potrivit pct. 3.3 din contract, nerespectarea termenului de achitare, fără acordul vânzătorului, oferă dreptul Vânzătorului de a pretinde și a obține de la Cumpărător o penalitate de întârziere zilnică din suma datorată stabilită în pct. 4.1 al prezentului contract, iar conform pct. 4.1 din contract, în cazul nerespectării termenului de achitare stipulat în pct. 3.2 Cumpărătorul va achita Vânzătorului penalitate pentru întârziere, în mărime de 0,3% din suma datorată pentru fiecare zi de întârziere.

31. Prin urmare, instanța de apel consideră că prima instanță întemeiat a dispus încasarea din contul SRL ”Ast-Stil” în beneficiul SRL ”Santehcomplect” penalitatea contractuală în sumă de 27 808, 05 lei, deoarece, după cum reiese din circumstanțele cauzei, o perioadă îndelungată de timp, pârâta/apelantă se afla în întârziere cu achitarea plăților pentru marfa livrată.

32. **Colegiul civil** consideră irelevante argumentele apelantei cu referire la caracterul exagerat al cuantumului penalității încasată de prima instanță, or, punerea sa în întârziere și, respectiv, calcularea în acest sens a penalității în valoare de 27 808,05 lei, a fost determinată de faptul că debitorul SRL ”Ast-Stil” nu a reacționat la somațiile creditorului SRL ”Santehcomplect” de a achita suma datoriei contractuale. (f. d. 15-16)

33. Totodată, instanța de apel nu poate reține argumentele apelantului cu privire la netemeinicia pretențiilor intimatei în sensul solicitării penalității, bazate pe cererile adresate de SRL ”Ast-Stil” către SRL ”Santehcomplect” deoarece, pe lângă faptul că contractul din speță nu conține prevederi cu privire la restituirea mărfii în contul stingerii datoriei (integrale/parțiale), Colegiul civil menționează că nici intenția debitorului de a achita datoria în rate până la 01 mai 2022, expusă în scrisorile acestuia, nu a fost realizată, or, potrivit actului de verificare privind decontările reciproce din 27 iulie 2022, SRL ”Ast-Stil” așa și înregistra o datorie în mărime de 26 773, 37 lei.

34. Astfel, instanța de apel consideră declarative argumentele apelantei cu referire la cuantumul penalității, or, potrivit art. 901 alin.(1) din Codul civil, atunci când, fără justificare, debitorul nu își execută obligația, creditorul poate, în condițiile legii și, după caz, ale contractului, la alegerea sa: a) să ceară executarea silită a obligației; b) să suspende executarea obligației corelative; c) să reducă obligația sa corelativă; d) să recurgă la rezoluțiunea contractului; e) să ceară plata de despăgubiri pentru prejudiciul suferit prin neexecutare; f) să exercite orice alt mijloc juridic de apărare, prevăzut de lege sau contract, pentru realizarea dreptului său încălcat prin neexecutare, iar conform alin.(5) al prezentului articol, neexecutarea obligației înseamnă orice abatere, cu sau fără justificare, de la executarea corespunzătoare a obligației și include neexecutarea totală sau parțială a obligației, executarea necorespunzătoare sau cu întârziere a obligației.

35. De asemenea, alin.(2) al articolului citat supra, stipulează că, dacă debitorul demonstrează că neexecutarea obligației este justificată, creditorul poate recurge la oricare din mijloacele juridice de apărare prevăzute la alin.(1), **cu excepția executării silite în natură și plății de despăgubiri**, iar potrivit alin.(5) al aceluiași articol, neexecutarea obligației înseamnă orice abatere, cu sau fără justificare, de la executarea corespunzătoare a obligației și include neexecutarea totală sau parțială a obligației, executarea necorespunzătoare sau cu întârziere a obligației.

36. Suplimentar, instanța de apel reține că potrivit art.947 alin. (4) din Codul civil, **părțile pot conveni asupra unei clauze penale mai mari decât prejudiciul**.

37. Suplimentar, instanța de apel consideră declarative argumentele apelantei cu privire la faptul că prima instanță nu i-a acordat un termen suplimentar pentru a efectua un act de verificare în scopul determinării corecte a cuantumului datoriei, or, fiind o trăsătură esențială a apelului, efectul devolutiv constă în provocarea unei noi judecăți de fond, atât cu privire la problemele de fapt, cât și cu privire la cele de drept, în limitele stabilite prin cererea de apel, astfel circumstanțele și probele care nu au putut fi prezentate în prima instanță, dar au o importanță majoră în soluționarea litigiului urmează să fie prezentate în instanța de apel.

38. Cu toate acestea, **Colegiul civil** reține că apelul declarat nu conține probe sau argumente noi în urma cărora s-ar constata netemeinicia cerințelor SRL ”Santehcomplect” și în consecință netemeinicia hotărârii primei instanțe, iar din argumentele apelantei nu se desprinde o încălcare esențială de către prima instanță a unor prevederi legale în raport cu drepturile sale legale, circumstanțele de fapt și normele de drept fiind elucidate de prima instanță fiindu-le dată o apreciere corectă.

39. Astfel, reflectând asupra cumulului de argumente ale apelantei, în lumina circumstanțelor stabilite, instanța de apel menționează că concluziile acesteia sunt pur declarative și fără un suport legal, mai mult ca atât prima instanță expunându-se asupra acestui aspect procedural.

40. De asemenea, în opinia Colegiului civil, prima instanță a examinat pricina, în coroborare cu prevederile legislației în vigoare, desfășurând examinarea litigiului pe principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale, organizând procesul astfel încât părțile au avut posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu pricina dată judecății și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței, respectiv acordând posibilitate participanților la proces de a-și expune poziția, totodată păstrându-și imparțialitatea și obiectivitatea, creând condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale pricinii.

41. Colegiul civil remarcă faptul că în urma pronunțării asupra tuturor aspectelor juridice și făcând trimitere, atât la probele administrate, cât și dispozițiile legale aplicabile la caz, soluția dată de instanța de fond este corectă.

42. Distinct de cele indicate, instanța de apel, prin prisma jurisprudenței CEDO și anume cauza Rebait și alții vs France nr. 26561/1995, unde Comisia a menționat că ”...art. 6 § 1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice,

respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes...”, consideră necesar de a respinge și alte argumente invocate în apel, mai mult că acestea nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

43. Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că prima instanță a adoptat o hotărâre legală, întemeiată și bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege, iar cererea de apel este nefondată, instanța de apel ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat și a menține hotărârea primei instanțe.

44. În conformitate cu art. 385 lit. a), art. art. 389, 390 CPC, Colegiul Civil, -

d e c i d e

Se respinge apelul declarat de SC „Ast-Stil” SRL.

Se menține hotărîrea Judecătoriei Orhei (sediul central) din 28 noiembrie 2022 și hotărîrea suplimentară din 08 decembrie 2022 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de „Santehcomplect” SRL împotriva SC „Ast-Stil” SRL cu privire la încasarea datoriei de plată rezultată din contractul de vînzare-cumpărare a bunurilor /mărfurilor/, încasarea penalității și compensarea cheltuielilor de judecată,

Decizia este definitivă și executorie din momentul pronunțării, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni, de la data comunicării deciziei, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței, Secrieru Ion
Judecătorul:
Judecătorii: Anton Marina

Cotorobai Vitalie